

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

Állandósítsuk a politikai munkát a mezőgazdaság kooperálásáért

Pártunk harcol a mezőgazdaság állandó fejlesztéséért, hogy az ország egész mezőgazdasági területén nagyobb terméshozamot érjünk el. A terméshozam növelése azonban csak a mezőgazdaság kooperálásával valósítható meg.

Korszerű gépek felszerelésével, a fejlett agrotechnikai szabályok alkalmazásával, a dolgozó parasztok érdekeltségével népi demokratikus államunk az első öt éves terv évében nagy beruházásokat eszközölt és jelenleg munkálatokat végez a mezőgazdaság elmaradottságának kiküszöböléséért. Ennek eredményeképpen dolgozó parasztjaink jobban megművelhetik földjeiket és nagyobb termést érnek el.

Az állam által nyújtott sokoldalú segítséget azonban nem lehet az egyéni kisgazdaságokban maradéktalanul gyakorlatba ültetni. Csak a kollektív gazdaságokban és mezőgazdasági társulásokban, nagykereskedési földparcellák alkalmazhatják teljes mértékben a GTA-k gépesített eszközeit, az új technikát és a fejlett agrotechnikát, amellyel nagymennyiségű mezőgazdasági terméket biztosíthatnak. A szentmártoni kollektív például, fejlett agrotechnikai módszerek alkalmazásával a múlt évben 3500, a világosiak pedig 4000 kiló szemeskukoricát, a kisrátsói mezőgazdasági társulás tagjai 2200 kiló búzát takarítottak be egy hektár földről. Még a mezőgazdasági éltermelők, — akik nagymennyiségű munkaerőt használnak kis parcelláikon, — sem képesek olyan terméseredményeket elérni, mint a kollektív gazdaságok és a mezőgazdasági társulások.

Ezt bizonyítja az is, hogy míg a nagyarányú kollektív gazdaság hektáronkénti átlag buzatermése a múlt évben 2200, árpából 2778 kiló volt, az egyéni gazdaságok átlagos hektáronkénti buzatermése 1440, árpából pedig 1516 kiló volt. A kisarátsói kollektívisták kukoricából egy hektárról 3500 kiló takarítottak be, az egyéni gazdaságok pedig csak 1090 kilót, a másos kollektív gazdaság földjén 30.400 kiló kukorica termést hektáronként, az egyéni gazdaságok földjén 13.000 kilót. Ez azt jelenti, hogy az egyéni gazdaságok dolgozó parasztjai a legnagyobb igyekezzel ellenére sem tudják oly mértékben emelni életszínvonalukat, mint a szocialista egységekben dolgozók.

A II. pártkongresszus feladatát jelölte meg, hogy a második öt éves terv végéig a mezőgazdaság szocialista szektora tulsúlyban legyen mind területileg, mind pedig a mezőgazdasági árucikkek termelésében. A kongresszus bírálta azokat a párt- és állami szerveket, amelyek széleskörű és eredményes munkát feleltek ki a gazdaság termelési biztonságáért, de elhanyagolták a politikai tevékenységet a dolgozó parasztok kollektív gazdaságokban, vagy mezőgazdasági társulásokba történő bevonásáért. Elfelejtették, hogy a mezőgazdaság fejlesztéséért és a mezőgazdaság szocialista átalakításáért vívott harc feladatai nem képeznek két különálló kérdést.

A II. pártkongresszus óta a párt-szervezetek, a néptanácsok és a GTA-k dolgozó fokozták a politikai szervezőmunkát a dolgozó parasztok kollektív gazdaságokban, mezőgazdasági társulásokba, egyszerű társulásokba és kölcsönös segítségnyújtási csoportokba való bevonásáért. A szerkesztőségünkbe érkezett jelek beszámolnak a párt-szervezetek által kifejtett politikai szervező munkáról és ennek eredményeként a dolgozó parasztok tömegesen kéri felvételüket a meglévő kollektív gazdaságokba és mezőgazdasági társulásokba, vagy pedig új mezőgazdasági társulás megalakítását kérvényezik. A vladimirescui kollektív gazdaságba ez évben például közel 200 dolgozó paraszt család kérte felvételét. Zimándközön március 10-ig — írja Kiss Béla levelező — 41 dolgozó paraszt család nyújtotta be kérvényét. Fibián, a pártalapszervezet irányításával, házcsoportokra osztották a kollektívistákat, akik megmagyarázták az egyéni gazdaságok dolgozó parasztoknak a közös munka előnyét. Rövid idő alatt 47 új kérvényt nyújtottak be. Falkert és a házastársai szintén a pártalapszervezet irányításával, házcsoportokra osztották a kollektívistákat, akik megmagyarázták az egyéni gazdaságok dolgozó parasztoknak a közös munka előnyét. Rövid idő alatt 47 új kérvényt nyújtottak be. Falkert és a házastársai szintén a pártalapszervezet irányításával, házcsoportokra osztották a kollektívistákat, akik megmagyarázták az egyéni gazdaságok dolgozó parasztoknak a közös munka előnyét.

A politikai szervezőmunkából különösen a párttagok, tagjelöltek és a párt-szervezetek agitátorai veszik ki részüket. Jó munkát végez ezen a téren Blaga Simion Világoson, Brăncian Ioan Szemlakon, Clăbăru Dumitru Săgon, Hărdut Octavian Csicséren, Kiss István, Tóth Pál Pécskán és sok más kommunista, aki felvilágosító munkájában helyi példát használ.

Sokan — közöttük párt- és állami aktivisták, agrármérnökök — tévesen azt bizonygatják, hogy a mezőgazdasági kampányok idején nem végezhetnek politikai munkát a mezőgazdaság kooperálása érdekében. Ez a téves és káros felfogást haladéktalanul el kell oszlatni. A dolgozó parasztoknak a fejlett agrotechnikai szabályok alkalmazására való mozgósítása idején konkrét példákkal, a helyszínen kell rámutatni, milyen eredményeket érnek el a kollektívisták és a mezőgazdasági társulásokba tömörült dolgozó parasztok a traktorok és gépek nagy területen történő alkalmazásával.

A pártalapszervezetek használják fel minden agitációs eszközt a dolgozó parasztoknak a mezőgazdaság szocialista egységeibe való bevonására. Nyujtsanak minél több alkalmat számukra a kollektív gazdaságok megtekintésére. A kollektívisták hívják meg az egyéni gazdaságokba dolgozó parasztokat házaikhoz, mutassák meg nekik éléskamrájukat, padlásaikat. Elő példákkal világítsanak rá az egyéni kisgazdaságok és a nagykereskedési kollektív gazdaságok, vagy társulások hektárhozama közötti különbségre. A hektáronkénti terméshozam növelését és a mezőgazdasági munkatermelékenység emelését csak az új technika és a fejlett agrotechnika széleskörű alkalmazásával lehet biztosítani. Párt-szervezetek háruul tehát az a feladat, hogy fokozott politikai szervező munkával gyorsítsák meg a mezőgazdaság szocialista átalakítását.

Ezt az utat jelölte meg a II. pártkongresszus a mezőgazdaság fejlesztésével, dolgozó népkénti életszínvonalának emelésével kapcsolatban és ezért kell harcolnia minden alapszervezetnek, minden párttagnak, párttagjelöltnek, agitátornak.

Az RMP küldöttségének beszámolója az SzKP XX. kongresszusának munkájáról

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs jelentése az RMP KV március 23—25-i bővített plenáris ülésén

(RÖVIDÍTETT SZÖVEG)

A Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusának munkálatai, amelyekkel országunk dolgozóit, éppen úgy, mint az egész világ dolgozóit rendkívüli figyelemmel kísérték, ma a földkerekség minden részén a közvélemény érdeklődésének középpontjában állnak. Ez annak tulajdonítható, hogy a XX. kongresszus munkálatai rendkívüli történelmi jelentőségűek és hosszú időre óriási befolyást fognak gyakorolni a nemzetközi események egész menetén, előmozdítják a szocialista tábor további megszilárdulását, a béke, a demokrácia és a szocializmus erőinek növekedését az egész világban.

A kongresszus okmányai és a kongresszuson elhangzott viták — és elsősorban Hrusov elvtárs jelentése az SzKP KB tevékenységéről, Bulgarijn elvtárs jelentése a hatodik öt éves terv irányelveiről, valamint a kongresszuson elfogadott határozatok — nagyszabású programot jelentenek a Szovjetunió számára a további és győzelmes előrehaladás útján a kommunizmus felé. A kongresszus azt az alapvető gazdasági programot tűzte a szovjet nép elé, hogy az egy év eső termelés tekintetében utolérdje és túlhaladja a legfejlettebb tőkés országokat.

A kongresszus okmányiban és a viták során megvitatottak között az alapvető kérdéseket és egész sor mélyen tudományos, elméleti és programjellegű értékes következtetést vitáltak le, amelyek ismételt behívókat nyújtanak, hogy a Lenin által megteremtett és nevelt pártunk nagyszerű képessége van arra, hogy a marxista dialektikát az új történelmi viszonyokra alkalmazza és alkotó módon továbbfejlessze a diadális marx-lenin tanítást. Az SzKP XX. kongresszusa hatalmas csapatot mért az elméleti gondolkodásban megnyilvánuló dogmatizmusra és a marx-lenin tanításokat olyan újabb tételekkel gazdagította, amelyek a társadalmi fejlődés törvényeiből fakadnak és összhangban állnak az utóbbi időben a világon végbement mélyreható változásokkal.

A testvér kommunista és munkáspártok küldöttségei vezetőinek felhívásai a kongresszuson és azoknak a testvérpártoknak az üdvözlései, amelyek különböző okokból nem képviselhetők magukat — újra kinyilvánították az egész világ dolgozóinak szolidaritását és szeretetét a Szovjetunió és a Szovjetunió Kommunista Pártja iránt.

A szónok ezután utalt arra, hogy a nemzetközi helyzetben gyökerező változások mentek végbe, a szocializmus állásának megszilárdulása felé, majd hangsúlyozta, korszerű alapvető vonása az, hogy a szocializmus kilepett egy ország kerekéből és világrendszeré vált.

A szónok a továbbiakban felsorolta a szovjet népek a kommunizmus építésében elért nagyszerű sikereit. Ennek eredményeként, hogy az SzKP Központi Bizottsága következetesen alkalmazta a párt általános lenini politikáját, a Szovjetunió még jobban megerősödött a XIX. és XX. kongresszus közötti években. Tények tanúsítják a szocialista gazdasági rendszer felsőbbrendűségét a tőkés gazdasági rendszerrel szemben. A Szovjetunióban az ipari termelés évi átlagos növekedési üteme az ötödik öt éves terv éveiben több mint háromszor gyorsabb volt, mint az Amerikai Egyesült Államokban és 3,8-szer gyorsabb, mint Angliában — e két legfejlettebb tőkés országban.

A kongresszus a szovjet nép és az egész emberiség elé tárta a hatodik öt éves terv irányelveinek nagyszerű távlatait. E terv valóra váltása révén az ipari termelés színvonalára 1960-ban több, mint ötször akkora lesz, mint 1940-ben volt, az évi gabona-termés pedig 180 millió tonnára emelkedik. A kongresszus megmutatta, hogy folytatva a nehézipar elsődleges fejlesztését, most gyakorlatilag lehetővé vált nemcsak a termelési eszközök, hanem a közlekedési eszközök termelésének gyorsabb ütemű fejlesztése is.

A beszámoló ezután behatóan foglalkozott a két világrendszeri rendszer fejlődési irányával, amelyek meghatározzák a kapitalizmus és a szocializmus menetét és történelmi távlatait. A két világrendszer közötti gazdasági versenyben a szocializmus győzelmet biztosít az új, szocialista termelési viszonyok, az, hogy a szocialista államok között szüntelenül erősödik a gazdasági együttműködés, kölcsönösen előnyös kereskedelmi kapcsolatok létesülnek közöttük, kicserélik technikai tapasztalataikat, kölcsönösen és sokoldalúan segítik egymást és gyakorlatilag egybehangzóan dolgozzák ki a különböző országok közötti együttműködés kérdéseit, a háborúk megelőzésének konkrét lehetőségeit korunkban és a kapitalizmusról a szocializmusra való átérés formáit a különböző országokban. Az a mód, ahogyan a kérdéseket a kongresszus viták során elemezték, ragyogó példája a marxizmus-leninizmus alkotó továbbfejlesztésének, a problémák tudományos megoldásának, a marx-lenin tanítások mesterei alkalmazása alapján és merész elvetése mindannak, ami elavult az elméleti gondolkodásban.

segítik egymást és gyakorlatilag egybehangzóan dolgozzák ki a különböző országok közötti együttműködés kérdéseit, a háborúk megelőzésének konkrét lehetőségeit korunkban és a kapitalizmusról a szocializmusra való átérés formáit a különböző országokban. Az a mód, ahogyan a kérdéseket a kongresszus viták során elemezték, ragyogó példája a marxizmus-leninizmus alkotó továbbfejlesztésének, a problémák tudományos megoldásának, a marx-lenin tanítások mesterei alkalmazása alapján és merész elvetése mindannak, ami elavult az elméleti gondolkodásban.

A szovjet állam külpolitikájának beható elemzése kapcsán a szónok rámutatott arra, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok békés együttműködésének lenni elve volt és marad a Szovjetunió külpolitikájának vezérvonalára. A Szovjetunió és a szocialista világrendszerhez tartozó összes országoknak ez a külpolitikai alapelve teljes összhangban áll a világ minden népének léteérdekeivel.

A békés együttműködés, amint arra a XX. kongresszus rámutatott, nem jelenti a két rendszer közötti eszmekompromisszumot, nem jelenti a reakciós burzsoá ideológia elleni harc beszüntetését.

Korántsem szabad azonosságot tenni a két rendszer közötti kapcsolatok és az ideológiai harc kérdése között. Pártunk is szilárdan valja ezt az elvet. A Román Munkáspárt II. kongresszusa erősen állást foglalt mindazok ellen, akik úgynevezett "szünetet" hirdettek az ideológiai harcban.

A Szovjetunió külpolitikája az utóbbi időben mérhetetlen sikereket aratott. Az egész nemzetközi politikai életben érezteti hatását az a körülmény, hogy az SzKP KB XIX. és XX. kongresszusok közötti időszakban aktív és rugalmas politikát folytatott a békés együttműködés érdekében, figyelembe véve a helyzet konkrét sajátosságait, a tényleges erőviszonyokat, helyesen értékelve a különböző országok politikájának eléréseit és árnyalatú különbségeit, elsősorban napjaink legfőbb kérdéseit — a békéhar kérdéseivel kapcsolatban.

Különösen ki kell domborítanunk azt, hogy milyen lenini elvszerűségűek oldotta meg az SzKP Központi Bizottsága a kapcsolatok kérdését Jugoszláviával, amely a szocializmus építési útjával, a szocialista országoknak a béke és a szocializmus közös érdekében meg kell erősíteni barátságukat és együttműködésüket.

A szónok ezután megemlítette a nemzetközi életben végbement gyökerező változásokat. A nemzetközi életben az erőviszonyok alapvetően megváltoztak a béke javára, az agresszív erő hátrányára. Továbbra is érvényes marad azonban — mutatótt rá a szónok — Leninnek az a tanítása, hogy amíg fennáll az imperializmus, megvan a háborúk kirombaltatásának gazdasági alapja. Ez azt jelenti, hogy amíg van imperializmus, addig van háborús veszély is. A népeknek tehát ébernek kell lenniük, azonban a háború nem végzetes. A béke erői hatalmasabban, az agresszív erőknél, ha szoros egyben cselekednek, ha idejében leleplezik a háborús uszítókat és megsemmisítik őket, ha mindenkor készen állnak arra, hogy elhárítsák a háborút és az agresszív veszélyt.

A szónok a továbbiakban hangsúlyozta a XX. kongresszuson megfogalmazott ama tétel rendkívüli fontosságát, amelynek értelmében a nemzetközi életben a szocializmus javára végbement alapvető változások nyomán új távlatok nyílnak az országoknak a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenete tekintetében.

A történelem teljes mértékben igazolta Lenin zseniális tanítását, hogy minden nemzet eljut a szocializmushoz, de nem egészen azonos formában, hanem megérvényesít egy sajátos vonással, a demokrácia ilyen vagy olyan formájával, a proletárdiktatúra ilyen vagy olyan változatával ér-

kezik el a szocializmushoz. A Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság és a többi európai és ázsiai népi demokratikus ország, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság példája bizonyítja, hogy a szocializmusra való átérést nem lehet egységes sablon szerint megvalósítani, mivel a nemzeti és nemzetközi viszonyok különbözőképpen alakulnak és módszereket követelnek meg az új társadalmi rendszerre való átéréshez.

Az európai népi demokratikus országok kommunista és munkáspártjainak tapasztalatai, köztük a romániai kommunista párt és munkásmozgalm tapasztalatai teljes mértékben igazolják, hogy a kapitalizmusból a szocializmusra való átérés polgárháború nélkül is lehetséges. A Román Munkáspárt II. kongresszusának marxista-leninista elemzése országunk forradalmi átalakulásának folyamatáról kimutatta, hogy a Román Kommunista Párt által meg szervezett fegyveres felkelés, amely 1944 augusztus 23-án a népi forradalom megkezdődött, azt a célt követte, hogy megdöntse a militarista-fasista diktatúrát, demokratikus rendszert hozzon létre, kivéresse Romániát a szovjetellenes rablóháborúból és bevonja az országot a hitlerellenes koalícióba, amelynek élén a Szovjetunió állt.

Ezt a célt az adott történelmi körülmények között csakis fegyveres felkeléssel lehetett megvalósítani. A hitlerista seregek veresége, valamint a dicső szovjet hadsereg országunk területén való előnyomulása következtében előállt helyzetben a Román Kommunista Párt véghezvitte egyhangú akcióját a hazafias népi erők s a román hadsereg hazafias érzelmű katonáinak, tiszteinek és tábornokainak segítségével.

A fasista diktatúra megdöntése után Romániában nagy vonakodással emelkedtek fel a forradalmi változások. A népi erők, élen a munkásszállyal, elég erőssé váltak, hogy 1945 március 6-án megteremtették a népi demokratikus rendszert és megakadályozták a reakciós erők abban, hogy valóra válthassák a polgárháború kirombaltatásáról hangzottait fenyegetőzéseiket.

Számos kedvező tényező segítette elő azt, hogy országunkban a forradalmi átalakulások polgárháború nélkül menjenek végbe. Emlékeztünk rá, hogy milyen nagy jelentőséget volt a munkásszállyal akcióegységének, amely a kommunista párt és a szocialdemokrata párt egységfrontjának megteremtésével már 1944 májusában kezdetét vette; ez megnövelte a munkásszállyal erőt, fokozta azt a képességet, hogy maga köré tömörítse az ország összes haladó és hazafias erőt. Ehhez még hozzá kell tennünk, hogy a demokratikus földreform végrehajtásáért vívott harcban összeforrott és megszilárdult a munkásszállyal és a dolgozó parasztság szövetsége, olyan demokratikus és forradalmi erő, amelyen még nem volt példa országunk történetében.

Az említett időszakra jellemző volt az a körülmény, hogy a Román Kommunista Párt, egyetértésben a szocialdemokrata párttal, a demokratikus követelések széleskörű platformját dolgozta ki és ezt a platformot az összes pártok elé terjesztette. Noha a nemzeti parasztpárt és a nemzeti liberális párt, e két népellenes párt megtagadta a platform elfogadását, mégsem tudták megakadályozni azt, hogy a Román Kommunista Párt által javasolt platform alapján olyan széleskörű demokratikus front alakuljon ki, amely felölelte a burzsoázia egy részét is.

E platform megvalósításáért harcolva a legszélesebb néptömegek saját tapasztalatukból győződtek meg arról, hogy a „történelmi” pártok reakciós pártok. E felismerés alapján vált lehetségessé az említett pártok teljes leleplezése és elszigetelése a tömegektől.

1945 március 6 után mi felhagytunk a parlamentti utat a népi demokratikus rendszer megszilárdítására és arra, hogy megteremtjük az előfeltételeket a polgári demokratikus forradalom feladatainak kijelöléséről a szocialista forradalom szakaszára való átéréshez. Országunkban a néphatalom valószínűleg meg először teljesen a szocializmusra való átérésre. Az 1946. évi általános választások, amelyek a tőkés-földesúri pártok is részt vettek, bebizonyították, hogy a román nép döntő többsége a népi demokrácia mellett — a

burzsoá-földesúri rendszer visszaállítását ellen foglalt állást. Az országunkban végbement szakadatlan forradalmi folyamat a szocialista forradalomra való gyors átéréshez vezetett. Ennek a forradalomnak pedig az a jellegzetessége, hogy szintén polgárháború nélkül ment végbe a népi demokratikus rendszer kerekében, amely rendszer ráért a proletárdiktatúra funkcióinak gyakorlására.

A XX. kongresszus tételei a különböző országok szocializmusra való átérésének formáiról, alkotó továbbfejlesztése a proletárforradalom lenini elméletének. Amikor Lenin a marx tanítások alapján rámutatott arra, hogy az imperialista szakaszban a kapitalista országok egyenlőtlen és ugrásszerű fejlődése folytán a szocialista forradalom lehetséges egy vagy néhány országban, ez az elmélet nagy ösztönzést jelentett az oroszországi munkásszállyal forradalmi tevékenységben s előmozdította az Októberi Forradalom győzelmét, majd később sok más országban a munkásmozgalmak győzelmét. Kétségtelen, hogy az említett elmélet mostani továbbfejlesztése világszerte serkentően hat majd a munkásszállyal forradalmi mozgalmakra és nagymértékben előmozdítja a történelmi folyamat gyorsulását.

A szónok ezután részletesen foglalkozott a kommunizmus felépítéséért folytatott alkotó munka nagyszerű programjával — a XX. kongresszus irányelveivel a Szovjetunió hatodik öt éves tervéről.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs a továbbiakban ezeket mondotta:

Elvtársak! Mindenekelőtt az SzKP helyes lenini politikájának, sorai rendíthetetlen egységének, a párt és a párt Központi Bizottsága köré felszárkított egész szovjet nép egységének tulajdonítható a Szovjetunió nagy sikerei a gazdasági és kulturális építési terén, a szovjet szocialista állam megerősítése, valamint a külpolitika terén.

Amint az SzKP Központi Bizottságának jelentése rámutat, a párt egysége nőtt és erősödött; számos ellenséges szemben vívott harcban. A trockisták, a jobboldali opportunisták, a burzsoá nacionalisták, a Szovjetunió más ádáz ellenségei, a kapitalizmus restaurátorai sokszor próbálták belülről aláásni a párt sorait lenini egységét, de a párt szétzúzta mindezeket az ellenségeket. A Szovjetunió Kommunista Pártja sorainak sok évtizeden át kikovácsolódott vasségysége magasrendű példakép az összes kommunista és munkáspártok számára.

A XIX. és a XX. kongresszus közötti időszakban a Szovjetunió Kommunista Pártjának lenini politikája új és jelentős győzelmeket aratott. Óriási szerepet játszott a sikerek elérésében az SzKP Központi Bizottságának az utóbbi években kifejtett tevékenysége a párt belső demokratizálásának fejlesztéséért, a pártélet lenini normáinak helyreállításáért, a kollektív vezetés elvének bevezetéséért.

Tanítónk, Vladimir Iljics Lenin, hangsúlyozva a párt döntő szerepét a szocializmus győzelmének biztosításában, mindig úgy tekintette a pártélet összes normáinak és főként a kollektív vezetés elvének szigorú betartását, mint a párt történelmi feladatait teljesítésének zálogát.

Maga Lenin példát mutatott arra, hogyan kell tiszteletben tartani a belső pártélet elveit. Az ő tevékenységét a kommunista párt a szovjet állam élén az jellemzte, hogy állandóan gondoskodott a demokratikus normák alkalmazásáról a pártéletben, a forradalmi törvényesség betartásáról; az jellemzte, hogy nagy figyelmet tulajdonított a mások véleményének; jellemző volt rá a magasrendű elvszerűség és a nagyjok személyes szerénység. Nem volt olyan fontos kérdés, amelyben Lenin egymaga határozott volna, anélkül, hogy ne tanácskozott volna a Központi Bizottság, vagy a Politbüro tagjaival és ne kapta volna meg többségük jóváhagyását.

Lenin életében, még a párt a szovjet állam számára legnehezebb percekben is, rendszeresen megtartották a párt kongresszusait, a Központi Bizottság plenáris üléseit. Mindenben betartották a kollektivitás elvét a párt a állam ügyeinek vezetésében.

(Folytatása a 3. oldalon.)

A lelkiismeretes elárusító

Mellick Aranka az OCL Alimentara 91. számú üzletében az édesség- osztály kiszolgálója, a minta kiszolgáló brigád vezetője. A vásárlókkal udvarias, türelmes.

RADNÓTI MIKLÓS:

FEDERICO GARCIA LORCA

Mert szeretett Hispánia

s versed mondták a szerelők, —
mikor jöttél, mást mit is tehettek,
voltál voltál, — megölték őt.
Harcolt a nép most nélkülöd vijja,
hej, Federico Garcia!

Emlékezés a spanyol nép nagy fiára

Husz évvel ezelőtt születésnapja, Granada közelében lészt a hóhérok keze kioltotta Federico Garcia Lorca életét. A spanyol nép nagy költőjének életét. A mártír költők sorában Garcia Lorca neve felelhetetlen jelkép a tömegek számára.

Harmadik éves volt mindössze, amikor berlini utasításra a fallangia gyilkosok végeztek vele. Garcia Lorca elpusztítása a spanyol nép az ellen irányított csapás volt. Először meg akarták ölni a spanyol költőjét, a vele együtt a nép szabadságáért. Könyveit össze gyűjtötték és elégették Granadában, a Carmen piactéren. A költő műveit azonban a tüzről megemelték a könyvek lapjait, erősebbnek bizonyultak. Lorca költészetét a nép szívén és győzelmeskedik minden megsemmisítésre törő szándék felett. Ahogy ró és erősödik Lorca népszerűsége a szabadságra törő tömegek között, úgy erősödik a harc a költő irodalmi hagyatéka körül. A reakció irodalmi, hivatalos kritikái azon iparkodnak, hogy Lorca a maguk ízlésére semleges, apolitikus, sőt társadalomellenes költővé alakítsák át, hogy művészetének jelentőségét lecsökkentse a spanyol népi esztétikus irodalmi kifejezésére. Ez a hamisítás természetesen mit sem árthat Lorca győzelmes költészetének. Mit sem változtat azon a tényen, hogy Federico Garcia Lorca a spanyol irodalom legnagyobb, legmagasabb, legértékesebb alkotója, a spanyol irodalom legnagyobb, legértékesebb alkotója, a spanyol irodalom legnagyobb, legértékesebb alkotója.

Pablo Neruda azt mondta Lorca-ról, hogy úgy szereti a népet, mint a gitárt, mert vidám, egyszerű és jószívű, mint a gyermek. A költő egész életét el szentelte a népi és a népi elhatárolt szeretetnek. Az ellenesség meg akarta fosztani Spanyolországot nagyszerű fiától. Gyökereken akarják kivágni, nevelésének világos láját.

„Federico Garcia Lorca művésze a spanyol eredetiség gyöke” — írta Damasco Alonso spanyol kritikus. „Spanyolország nagy nemzeti költője” című cikkében. „Művészetét formájában és tartalmában egyaránt az eredetiség jellemzi. A spanyol iro-

dalom már várta Garcia Lorcát. Jönnie kellett, mint ahogy a XVII. században jött Lope de Vega. Garcia Lorca a spanyol népi esztétikus és legmagasabb fokra hevítt kifejezője. Művésze, mint a tükör, adja vissza Spanyolország lelki arcát.”

Lorca fokozatosan emelkedett nagy drámatípusra, újító színpadi szerzővé. A színház a leghasznosabb és legértékesebb eszköznek tekintette az esztétikus harcban. Egyben olyan barométernek, amely jelzi egy nemzet emelkedését és süllyedését. Azt tartotta, hogy az a nép, mely nem felel a színház, ha nem halott, úgy közel van a pusztuláshoz. Ugyanakkor az a színház is, mely nem veszi figyelembe az ország társadalmi és politikai életének eleven kitérőit.

Az a színház, amelyik nem tükrözi a hazai színek és tájak összhangját, mely nem ad választ a nép szenvedéseire, nem bír a nép könnyeivel és nem nevet a nép nevetésével, nem méltó a színház névre, csupán építmeny (és ez a leghasznosabb), ahol összegyűlnek az emberek, hogy elöljék az idő unalmát.

A spanyol irodalom főszereplője a jó és rossz közötti harc, melyből a jó kerül ki győztesen. Lorca drámai pontosság kifejezi ezt a harcot, csak úgy, mint a spanyol nemzeti géniusz legnagyobb alkotói, Cervantes, Lope de Vega, Calderon művei, vagy Murillo és Velasquez vásznai.

Lorca színdarabjainak hősei, vagy hősnői, akiket szerepeltet, az igazság, becsület és jószág megtestesítői. Mariana Pineda, a hasonló című darab hősnője megmenekült életét, ha elárulná társai nevét, de ő inkább a halált választja.

Federico Garcia Lorca élete is eljutott egy ilyen választásra. A fallangia hóhérok meggyilkolták volna életét, ha oldalukra áll. Az azonban élete nagy tragédiájában, Mariana Pinedához hasonlóan, a halál árán is kitartott igazsága mellett. Nem állt az árulók oldalára, hi maradt néphez, eszméhez s nevé, költői egyénisége egyre tisztábban, egyre ragyogóbban bontakozik ki a spanyol irodalom égen, népe és a világ haladó embereinek tudatában.

Sauel Grunewald, az Aradi Állami Színház rendezője

A megtalált dallam

Evelkel ezelőtt A mi könyvesboltunkban ismerkedtem meg Babac Ecaterina-val, az egyik elárulással. Nem úgy árulta a könyveket, mint valami közömbös portékát, hanem mint azt tudja, mit ad a vevőknek.

Sápadt, kreolarcu, sötét szemű asszony volt, kellemes, mélyhangú hangján olyan szépen ejtette ki a könyvcímeket, mint a nagyon lehetőséges színésznők. Amikor észrevette, hogy érdekelnek a versek, azt mondta:

— Most hozok valamit, aminek örülni fog.

Létrára mászott és a polcok magasságából vastag kötetet hozott le. Puskin verseinek gyűjteményét. Nem adta mindjárt a kezembe. Forgatta, simogatta a könyvet, majd, mint aki meg akarja ragyogtatni csodálatos portékája szépségét, felolvastott néhány sort az egyik versből. Igaza volt. Nagy örömet okozott a régen keresett könyvvel. Amikor megdicsértem szép versolvasását, elárulta, hogy ő is nagyon szereti a verseket, sőt néha írogat is. De csak egy titokban. Legszívesebben dalszövegeket írt, szerelmes, alátörő, siratódalokat, írásait nem mutatja meg senkinek, mert attól fél, hogy kinevetik.

Pár héttel később, egy szép tavaszi délutánon, a Marosparton találkoztunk. Őlünk a lombos fák alatt és amíg a folyón suhanó ósónakokat és a víz játékát figyeltük, sok mindent elmondott az életéről, nehéz ifjúságáról és arról, mennyire szereti a könyveket, dalokat és a muzsikát.

— Tudja, már kicsi koromban is éhesen, rongyosan, nem a jó enniel, a szép ruhát kívántam el a gazdag lánykától, hanem azt, hogy sok mesekönyvök volt és zongorázhatok. Sokszor úgy éreztem, mintha bent a szívbennem hurok feszülne, melyet ki kellene nyitni, hogy elémény határa muzsikálni kezdek. Ha öröm, vagy bánat ér, ha szerelmes vagyok, vagy csalódott, olyan szép dalok születtek bennem, hogy gyönyörködve figyelem, mint zengenek. Sainos, nem tudom megőrizni őket. A dallamok semmivé foszlanak, mint a buborék, mert a zene ártatlansága vagyok. Nem ismerem a muzsika betűit, a hangjegyeket. Az a gondolat foglalkoztat, hogy beiraokozom a városi zenekarból és éret asszonyi fővel, a harminc éven, megtenném a hangjegyeket. Azt remélem, a hangjegyeket. Azt remélem, a hangjegyeket.

— Hogy emlékszem-e? — ismételtet szavait, hogy időt nyerjek, de már fel is öltöttem bennem a neve: Babac Ecaterina. De lám, hogy megváltozott, megváltozott az elmúlt öt év alatt. Arca megélt, sápadt bőre megszínesedett s az a keserű vonás is eltűnt a szája szögletéből.

— Hol volt anny' évig? — kérdeztem.

— Zeneországban. Emlékszik, amikor utoljára beszélgettünk, biztalt, hogy tanuljak. Nem eszéltem bennem. Nézzem csak ide.

Nagy bőrtáskájából vastag hangjegyléveket vesz elő a kezemből, boldog s kicsit titokzatos arccal.

— Tudja, mi ez? Az én dalszer-ményeim. Gyermekdalok. Magam írtam a verseket s hozzá írtam a dallamot egy részüket.

Belelapozok a vastag hangjegyléve-be. Behűlő dallam, friss, fide dalok. A szememmel csattanó versek nyomán szinte hallom az ezüstös hangcsókát énekét s a gyermekek csilingelő nevetését.

— Lám, maga jobban bízik a vállalkozásomban, mint a férjem, aki maga is muzsikus. O csak hitetlenkedve mosolyog tervezésemem.

„Most akarsz zenét tanulni? Kinevelnek majd a gyermekek”, — csúfolódik velem. „Tavasszal kell vetni a búzát, nem nyáron”.

— Összel is lehet búzát vetni, az adja a legelősebb magot — válaszoltam neki ma reggel. Így vitázunk mi a zenetanulással, — sóhajtott egy kis lemondással, mint akinek fáj, hogy éppen ott nem talált megértésre, ahol a legjobban várta.

Hosszu évek óta nem találkoztam többé Babac Ecaterinával. Néhány eszembe jutott, vajon mennyire vihette a dal és a muzsika elszánt szerelmese. Egy gondoltam, elküldhettem Aradról, hogy nem találkoztunk többé.

A napokban a tavaszi napfényben fűdő korzón egy választékosan öltözött, mosolygós, barnaszemű asszony állt elő.

— Emlékszik még rám? — kérdezte.

— Hogy emlékszem-e? — ismételtet szavait, hogy időt nyerjek, de már fel is öltöttem bennem a neve: Babac Ecaterina. De lám, hogy megváltozott, megváltozott az elmúlt öt év alatt. Arca megélt, sápadt bőre megszínesedett s az a keserű vonás is eltűnt a szája szögletéből.

— Hol volt anny' évig? — kérdeztem.

— Zeneországban. Emlékszik, amikor utoljára beszélgettünk, biztalt, hogy tanuljak. Nem eszéltem bennem. Nézzem csak ide.

Nagy bőrtáskájából vastag hangjegyléveket vesz elő a kezemből, boldog s kicsit titokzatos arccal.

— Tudja, mi ez? Az én dalszer-ményeim. Gyermekdalok. Magam írtam a verseket s hozzá írtam a dallamot egy részüket.

Belelapozok a vastag hangjegyléve-be. Behűlő dallam, friss, fide dalok. A szememmel csattanó versek nyomán szinte hallom az ezüstös hangcsókát énekét s a gyermekek csilingelő nevetését.

Az asszonyból közben árad a szó, a nagy, megtalált öröm.

— Nézzem csak, ezek az én hangjegyeim. Már le tudok írni minden zenei gondolatot, minden dalt, amit az a „hur” muzsikál. De annyi a mondanivalóm, jön egy kicsit a Marospartra, üljünk le arra a padra, ahol öt évvel ezelőtt a vágyaimról, terveimről beszéltem.

Kévs az időm, de nem lehet ennek a hívásnak ellenállni. Elémny hallgatni ennek a keménykarakatú asszonynak a szavait, aki tehetségével, kitartásával le tudta küzdeni az utjába álló utolsó akadályokat.

A napfényben ülünk egy padon s nézzük a teli jégkarakotól megszabadult viz hópömpögését.

Babac Ecaterina pénzesutalványt mutat, melyen a Zeneszerzők Országos Egyesülete kéri, hogy a legújabb négy gyermekdalért küldött honorárium vételét a szerző melletti igazolja levetésben is.

— Tudja, mindig jól jön a pénz, de, higgye el, nem ennek örülök a legjobban. Fontosabb az, hogy megtaláltam az életomat. Nem tudja elképzelni, milyen erőfeszítésbe került ezeket az én kemény munkába tört utjaimat a zongora billentyűkhöz szoktatnom. Öt év óta tanulok éneket, zongorát, zeneelméletet, összhangzatot, zeneszerzést s egy év óta a Népi Művészeti Iskola karnagy osztályának első évfolyamát végzem. A férjem már nem mosolyog. Most már csodálkozik kitartásomon és eredményeimem.

Babac Ecaterina kis szünet után folytatja:

— Ugy szeretem a gyermekeket. Ha már nekem nem jutott az anyaság boldogsága, más anyák kicsinyeit akarom megajándékozni a dalaimmal. Az elmúlt évben egy közel gyermekdalok küldtem Bukarestbe, a Népi Alkotás Házának. Nagy örömmre, a dalok egy részét dícsérték és pénzügyi támogatást nyújtottak. Igen. Az ember ma megvalósíthatja művészi vágyait és álmait, ha bízik a saját erejében, tehetségében és kitartással dolgozik. Sokszor elmondták már, de számomra örökké friss igazság, hogy a pártnak köszönhetően mindazt, amit elértem. Semmihez sem hasonlítható örömet jelent számomra a munka. Az, hogy lerögzíthetem a régen észleltetett, elvesztett dallamokat, az, hogy dalaimat hallom a fiatalok ajkáról visszacsengeni. Tovább akarok tanulni. Új dalokat akarok írni a nagyobb gyermekeknek s az ifjúságnak. Most már egyre könnyebb számomra a munka. Ugy érzem, hogy tuljutottam a nehezben.

Elváláskor mosolyogva mondja: — Nem akarok évekig várni a legközelebbi találkozásunkra. Pár hét múlva elviszem magához legújabb dalaimat. Olyan jól esik, megosztani mással is a siker feletti örömet.

Rózsa Áll

-Mozsák-

Mihail Sadoveanu Bordeeni című könyve megjelent bengáli és hindu nyelven. Ugyanakkor az Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó 80.000 példányban adta ki román nyelven Mulh Radzs Anand A kuli című regényét.

Chaplin londoni sajtófogadásán beszámolt készülő új filmjéről, amelynek címe Egy király New York-ban. A film a modern idők néhány jelenségét figurázza ki, ötlete Svájcban fogantatott meg, ahol Chaplin sok exkavált látott. A női főszerepeket angol színésznők alakítják.

A berlini Volk und Wissen kiadó Rumánién erzhalt címen román irodalmi antológiát tett közzé. Hasonló antológiák jelentek meg a többi népi demokratikus országok irodalmából is.

Vörösmarty Mihály válogatott műveinek kötetét jelent meg a Szovjetunióban. E kötetben több, mint ötven vers, a Két szomszédvár című elbeszélő költemény, a Csongor és Tünde, a Várnász és a Czály és a Hunyadiak című dráma kapott helyet.

Az Alsó-Sztrégovai óvár, ahol Madách Imre az Ember tragédiáját írta, renoválják — mint a Literární Noviny írja. A várát Madách-múzeumnak rendezik be.

Anton Tomas Linhart, a szlovén dramaturgia megalapítója születésének 200. évfordulója megünneplésére készül a ljubljani szlovén Nemzeti Színház — írja a Borba. Az 1956–1957. színházi évadot az évforduló megünneplésének szentelik Szlovéniában. A színházak műsorán első sorban hazai dráma; művek szerepelnek majd. Ugyanakkor megalapítják a Linhart-díjat, a drámai művek legjobb rendezésének és előadásának díjazására.

Filmnyersanyaggyártást épít Indiában a Német Demokratikus Köztársaság a két ország közötti külkereskedelmi megállapodás értelmében. India eddig Angliából és az Egyesült Államokból vásárolta a filmnyersanyagot, de ez az import akadályozta a hazai filmgyártás fellendülését, mert Indiának csak drukkapolással, vagyis kész filmekkel együtt voltak hajlandók nyers filmet adni.

Amerikai filmesztivált rendeznek a Szovjetunióban, — mint azt Mihajlov, a Szovjetunió kulturális ügyek minisztere bejelentette. Amerikai filmproducerök is meghívták kaptak a Szovjetunióba a koprodukciós filmekről folynak tárgyalások a két ország között. Meghívta a philadelphiai szimfonikus zenekart és világhírű karnagyát, Ormandy Jenőt is szovjetunióbeli vendégszereplésre. Mihajlov bejelentését az amerikai sajtó élvelem kommentálta: „Ha komolyan gondoljuk a nemzetközi kapcsolatokat új elveit, akkor szabadja kell tennünk a közeledés útját” — írja a New York Times.

Modest Petrovics Muszorgszkij

— Halálának 75. évfordulója —

A gyakran ismétlődő évfordulóról való emlékezésnek az a célja, hogy a zeneszerzőről szóló ismereteket általánosan elterjedjék, hogy a különleges érdeklődést egy-külön ráirányítsák és ezáltal sokakban felkeltse a beható tanulmányozás igényét. Érdeklődéssel olvassuk a zeneszerző életírását, nyomkövetjük sorsának alakulását és így beérkezünk a zenei történet labirintusába. Megtudjuk, milyen volt a művészet előtte és mi volt általa és utána. A zenei művelődés a sokat nyert műveinek eladására, illetve hallgatására révén, hiszen azokat ily alkalommal különleges gondolat kísérik elő és megfeszített lelkiismeretességgel tolmácsolják.

Ez év tavaszán, halálának 75. évfordulóján a realista zenei irányzat bátor előharcosának járó tisztelettel, szeretettel és fokozott megbecsüléssel emlékezünk a világ Modest Petrovics Muszorgszkijra, a múlt század egyik legnagyobb orosz zenei géniuszára.

Mint a Toropce-vidéki Karevo felucská egyik kishirtos családjának született, 1839 március 16-án látta meg a napvilágot. Tíz testvérmezeje, falusi környezetben, egyszerű emberek, paraszti körök között. Ezekhez a paraszti környezetben élő, tizet gyermek és ifjúkori éveidhez vezetnek majd a későbbiek folyamán művészetének, a nemzeti, realista zene iránti érdeklődésének mélyreható gyökerei. Rendkívüli zenei tehetség ellenére, szülei elítélteinek következtében, más fiatalokhoz hasonló pályára lép: előbb a szentpétervári kadetiskola diákja, majd a gárdatisztiiskola növendéke, 17 éves korában pedig már a gárdeszerep tagja.

Ezekben az esztendőben számára a zenei tanulmány csak mellékes kedvtelés. Kezdetben a zene iránti hajlama és vonzódása az akkori felfogású szókészlet és szokásokhoz híven, csak egyszerű zongoratanulásban merül ki. Rövid idő alatt jelentős haladást ér el e téren, de ekkor még senki nem sejt, hogy a katonai pályára lépés helyett a zenei pályára lép.

pő zenerajongó nemskára saját szer-ményeivel hívja fel magára a figyelmet.

Fiataltiszt korában megismerkedik az akkori általános érdeklődés középpontjában álló zeneszerzőkkel, az új orosz zenei mozgalom kezdeményezőivel. Balakirevvel, aki sokáig zenei tanulmányainak irányítója marad, majd Borodinnal, az akkori petersvári katonazeneossal,

továbbá az 1856-ban bemutatott Ruzsalka című dalmi szerzőjével, Dargomizskijjal, Kuj Cézárral és Vlagyimir Sztyaszov-val, a múlt század második felének nagy zenekritikusaival.

Ebben az időben ismerkedik meg az orosz irodalom jeles alkotásaival, Puskin műveivel. Es Muszorgszkij tanul Puskin hatalmas példájától. A zene mind jobban vonzza magához Muszorgszkijt a rövidesen elhatározza, hogy végérvényesen annak szentelt életét, lemond tisztí rangjáról, vállalja a keserves élet küzdelmét: állami szolgálatba lép Szentpétervártól, hogy azután élete végéig hivatalbéli eloglaltságán kívül egész szabadidejét igazi zenei hivatásának, a zenének szentelje.

Muszorgszkij már ekkor világosan látta hatalmas küldetését, nemcsak feladatát: átvenni Dargomizskijtól a Glinka-nyitól a fakultat, kidolgozni az orosz nemzeti stílust és utat törni az orosz operának; Glinka példájára mélyen meríteni az orosz múltból, az orosz nép életéből és dalából, vágyaiból és álmaiból. Ettől az időtől (1863) Muszorgszkij az orosz zenei élet aktív részévé válik s ettől kezdve írja jelentősebb alkotásait.

Pályájának első és legmagasabb állomása az orosz zene történetében nagy jelentőségű „hatalmasok” kis csapatának, az „Ótök csoportjának” megalakulása. A híres csoport — Balakirev, Muszorgszkij, Rimzskij-Korszakov, Borodin és Kuj — minden egyes tagja Glinka nyomdokába lépve, büszkén vallotta magát az orosz opera uttörője követőjének, a Glinka-követő művészeti irányzat folytatójának. Muszorgszkij rövid pályafutásának elején zenei alkotásait a leg-
régibb zenei hagyományokból, az

orosz népdalokból meríti. Magaévá teszi Glinka művészi alapelveit: „a nép alkotja a zenét, mi, művészek, csak feldolgozzuk azt.” Merített az orosz múltból, az orosz nép dalából, a népi multnak, a népi életnek, a sok szenvedést, kevés örömet, állandó küzdelem, pillanatnyi kilátástalanságot és a biztos jövő reményét. Ebből az időből valók első dalsorozatai. A realizmus iránti hűségének első zenei megnyilvánulása a Gyermekszoba című sorozata, a gyermeki lelkiület realista módon való megzenésítése, köztérítő ábrázolása. De további kidolgozói is mind a nép iránti ragaszkodó szeretetének őszinte megnyilvánulása; a Napvilág nélkül, A halál dalai és táncai című dalsorozatai és egyéb kisebb dalai, mind-mind a nagy lángelme halhatatlan alkotásai közül valók.

Az említett népdalkompozíciók mellett Muszorgszkij művészetében a zenekari alkotások is jelentős szerepet játszanak. Eszményképek, Liszt Ferencnek — akinek mindig őszinte és lelkes csodálója volt — akkoriban írt szimfonikus költeményei hatására lázasan foglalkoztatják a zenekari és zongoraművek. Ekkor komponálja az Egy éj a kopár hegyen című zenekari művét, majd Egy képképzőművészi című zongoradarabját. Zenekari műveiben és zongoradarabjaiban is, csak úgy, mint egész művészetében, a modern zenei realizmus képviselője szíval meg bensőségesen és elragadóan.

Muszorgszkij figyelme a népdal és a zenekari művek tanulmányozása mellett mindinkább a színpad felé terelődik. Nagyszerű, hatalmas tervek megvalósításához lát: operabírártot ír az orosz történelem egyik tragikus alakjában, Borisz Godunovnak életéről, Puskin 1825-ben befejezett drámája alapján. A drámai események és jelenetek sorozatából álló dalmi minden kétséget kizáróan még

ma is a világ operairodalmának egyik legnagyobb alkotása.

Az 1870 ésen befejezett remekművét azonban a petersvári operaház bizottsága nem fogadja el, visszautasítja, mint egy „futóba készített, éretlen, dilettáns művet, amely durván lábbal tiporja az orosz szokásokat és hagyományokat”. (I. F. Platonovának, Muszorgszkij tiszteletjére, Sztyaszovhoz írt levele alapján). Ekkor Muszorgszkijt az egyre gyakoribban fellépő súlyos megzavarások gyötrik s mindezekhez csak súlyosító körülményként járulnak a Borisz Godunov előadása körüli kellemetlenségek. Végül, miután művét az 1870-es évek elején átdolgozza, pár év múlva kisebb-nagyobb kiegészítésekkel és változtatásokkal megírja csak előadja. Az első előadást követően hosszas nézeteltérések és elvetések után a remek dalmi azonban lekerül a műsorról s majd csak 1896-ban, Rimzskij-Korszakov átdolgozásában kerül újra előadásra. Közvetlenül a Borisz Godunov befejezése után Muszorgszkij hozzáfog egy újabb dalmi komponálásához, a Hovancsina című opera megírásához, halála előtt pár évvel pedig Gogoly Szorocsinzki vásár-jának megzenésítéséhez kezd.

Ez utóbbi műveinek megírásában nagy szerepet játszik a kor nagy orosz zenekritikusa és harcos zene-politikusa, Vlagyimir Naszljjevsz Sztyaszov, aki hatalmas képzelettel, műveltséggel, a zeneszerző egyéniségének mélyreható ismeretével rendelkezett és aki ötleteivel, javaslataival támogatja barátját. Felismerte és segítette Muszorgszkij minden életképes tervét és szándékát. Látta fejlődésének irányát, tudta, mit várhat tőle az új orosz nemzeti realista zene. Építő bírálatokkal és tanácsokkal látta el őt, eszméi irányításával segítette barátját mindenkor. Muszorgszkij ezt írta Sztyaszovnak egy alkalommal: „Senki sem közeledett hoz-

zám több szívvel, mint Ön, senki sem pillantott egyszerűbben és mélyebben a lelkeembe, senki sem jölt ki világosabban az utamra, mint Ön, Sztyaszov”. Alkotó kritikus volt, egy nagy jövőreményű művészet tervező mernőke. Ezért, amikor Muszorgszkijról emlékezzünk, szinte lehetetlen Sztyaszov nevét és érdemét említés nélkül hagyni, hiszen nagybírást neki köszönhető a Muszorgszkij életével és műveivel kapcsolatos összes dokumentumok felfedése és valamennyi levetélen nyomtatásban való közzéle is.

A Hovancsina című dalműve igazi zenedráma, amelynek hőse és főszereplője kétségkívül maga az orosz nép. Megismereteli benne Muszorgszkij a XVII. századbeli orosz nép szenvedését, kizsákmányoltságát, Muszorgszkij a dalműve zenéjének minden egyes taktusával a szabadság és felvilágosultság eszméi mellett tör lánczát: egy nép drámáját mondja el a zene nyelvén.

A Hovancsina nagyszerű befejezetlenül maradt s csak évekkel szerzője halála után fejezte be társa és barátja, Rimzskij-Korszakov.

Az 1880-as év közepén Muszorgszkij egészségi állapota egyre reménytelenebbé vált. A szentpétervári Nijolajevszkij nevű viselő katonai kórházban halt meg egy évvel később, 1881 március 28-án. Sírhelye — a szentpétervári Alexandr Nyevszkij-temetőben pár lépésre van a nagy Glinka sírjától.

Muszorgszkij aránylag fiatalon, 42 éves korában távozott el az élők sorából, művészi pályafutása teljében. Nagy terveit csak részben valósította meg, de amit alkotott, az mind maradandó és halhatatlan maradt az utók számára. Igazi művész volt, mert szívesen szerette a népet, hitt benne és hitt az igazi művészetben, amely a néptől jön és a néphez szól.

Nagyhatmági József

Az RMP küldöttségének beszámolója az SzKP XX. kongresszusának munkájáról

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs jelentése az RMP KV március 23—25-i bővített plenáris ülésén

(Folytatás az 1. oldalról)

Nem így történtek a dolgok Lenin halála után és különösen Sztálin életének utolsó éveiben. Amint a kongresszuson kimutatták, valójában majdnem husz éven át nem volt kollektív vezetés a pártban. Ez negatív módon befolyásolta a párt helyzetét és tevékenységét.

Szükséges rámutatnunk arra, hogy a pártélet lenini normák áthágásának az alapja a Szovjetunió Kommunista Pártjában a személyi kultusz volt, amelyet a maga idejében Marx, Engels és Lenin szigorúan elítélt.

Wilhelm Blos német politikushoz intézett levelében, Marx ezt írta: „...A mindennek személyi kultusszal szembeni ellenszenvből, az internacionális fennállása idején sohasem hagytam közölcseim olyan üzeneteket, amelyekben érdemeiket ismerték el s amelyekkel különböző országokból untatták, — még csak nem is választottam rájuk, legfeljebb időnként korholtam ilyesmire szerzőiket. Amikor Engels-szel ketten először beléptünk a kommunista titkos társaságába, azzal a feltétellel tettük ezt, hogy távollátásuk el az alapszabályból minden, ami hozzájárulhatott volna a nagyságok előtti babonás hajbököléshez. (Lasalle utólag épp ellenkező módon járt el.)” (Karl Marx és Friedrich Engels művei, orosz kiadás, 26. kötet, 487—488. oldal).

Ami Lenint illeti, ő egész élete és tevékenysége során a szerénység és egyszerűség magasrendű példáját mutatta.

Jól ismertek Sztálin nagy érdemei a párttal, a Szovjetunió munkásságával, a nemzetközi munkásmozgalommal kapcsolatban és az a szerep, amelyet Sztálin töltött be a szocialista forradalom előkészítésében és valóra váltásában, a polgárháborúban és abban a harcban, amelyet a szocializmusnak a Szovjetunióban való felépítéséért folytattak, mint az SzKP KB titkára fontos funkcióit töltött be és ő lett a párt és a szovjet állam egyik fő vezetője. Különösen a Lenin halála utáni első években a KB más tagjai mellett és velük együtt, tevékeny harcot vívott a lenini tanok védelmében és jelentős szerepe volt abban, hogy az SzKP szétzuza a trockisták, zinovjevisták, jobboldali oportunisták, burzsoa nacionalisták antiléniniista nézetét. Sztálin jeles marxista volt. Mindenki számára ismertek a művei, logikája, a marxista-leninista elmélet terjesztése és gazdasági érdekeinek kifejtett tevékenysége.

A Szovjetunió Kommunista Pártja, lenini Központi Bizottságával az élen, valóra váltotta az ország szocialista iparosítását, a mezőgazdaság kollektivizálását, a kultúrforradalmat.

A szovjet népek a párt és Központi Bizottság vezetése alatt arattak nagyszerű győzelmeinek feltételei közt, Sztálin neve egyre ismertebbé vált, megnőtt a népszerűsége, a párttagok s a többi dolgozók körében. Ezzel egyidőben azonban egyre hangsúlyosabbá kezdtek meggyílni a lenini Sztálin tevékenységében azok a vonások, amelyek idővel személyi kultuszává alakultak át. Főleg 1934 és 1953 között, Sztálin gyakorlatilag eltávolodott a személyi kultusz szerepétől, lenini-leninista feltevéseiről. A kollektív vezetés helyét teljesen az egyszemélyi vezetés foglalta el.

A személyi kultusz összeegyeztetlenségét a lenini-leninista feltevéssel, mivel valamiféle csodafegyver alakult, az abszolút csatlakozásnak hirdeti a vezető, csökkenti és elhomályosítja a párt szerepét, a néptömegeknek, a történelem igazi alkotóinak és a társadalmi haladás döntő erejének a szerepét.

A pártélet lenini normáinak megsértése következményeként hosszú ideig nem tartottak pártkongresszusokat. A párt XVIII. és XIX. kongresszusa között 13 év telt el. Ritkán tartották meg a Központi Bizottság plenáris üléseit is. A személyi kultusz megfosztotta a párt vezetőket a kezdeményezéstől, megbénította munkásságukat, megakadályozta a határozatok kollektív kidolgozását és azt, hogy a párt és államügyek megoldásában megtalálják a leghelyesebb utat. A személyi kultusz a pártélet normáinak és a forradalmi törvényességnek a teljes ellenfele, alapvetően megtorlaszolóhoz vezetett.

Ezek a körülmények tették lehetővé, hogy Berija és cinkosai hosszú időn át ellenséges, provokációs tevékenységet folytassanak, hamisított okmányokon alapuló pereket rendezzenek, ártatlan embereket, becstelens pártkádereket semmisítsenek meg. A szocialista törvényesség megsértését, az önkényeskedéseket elmeleti sikon azzal a tézissel igyekeztek igazolni, hogy a szocializmus fel való előrehaladással párhuzamosan az osztályharcnak valamennyi országban mindinkább ki kell éleződnie. Ebből a széleskörűen elterjedt

és még mindig közközben forgó tézistől az tűnt ki, hogy amilyen mértékben közeledünk a szocializmushoz, mind több ellenségünk lesz. Ez nem felel meg a történelmi valóságnak.

A személyi kultusz béklyója verte az alkotó gondolkodást, egyhelyben topogáshoz vezetett ideológiai téren s azt eredményezte, hogy az élet szükségletei által megkövetelt határozatok késsenek. Az SzKP vezetőisének tagjai gyakran igyekeztek megbeszélés tárgyává tenni a kommunizmus építésének égető kérdéseit, de a kollektivitás hiánya a vezetőségben, az egyszemélyi által hozott határozatok gyakorlata megakadályozta ezeket a kérdéseket a megbeszélés és a párt vezetőségének más tagjai által felvetett helyes javaslatok életbe lépését.

A Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet állam életében a személyi kultusz folytán létrejött negatív következményeknek elmélyült elemzése, a párt életében és tevékenységében megmutatózó hibákait és hiányosságait szembeni valóban lenini állásfoglalás ragyogó példája.

Az SzKP nem fél attól, hogy éles bírálat és önbírálati szemlevesse fel azokat a hibákat és hiányosságokat, amelyek tevékenységében megmutatkoznak s úgy véli, hogy a párt állásfoglalása saját hibáival szemben, erejének és erősségének legmagasabb fokú kritériuma.

Ez a bátor elemzés tette lehetővé a Szovjetunió Kommunista Pártjának, hogy rövid idő alatt gyökeres intézkedéseket fogadjon a pártélet lenini normáinak, a párt belső demokráciájának helyreállítására.

A XIX. és XX. kongresszus közötti időszakban az SzKP az intézkedések egész rendszerét dolgozta ki a mezőgazdaság elmaradásának felszámolására, továbbá más határozatokat is hozott, amelyeknek célja a szovjet gazdaság gyors fejlesztése és a szovjet nép anyagi és kulturális jólétének emelése. Ezek a határozatok a szocialista gazdaság fejlődésére vonatkozó tudományos elemzések gyümölcsei, a szovjet társadalom fejlődése által megkövetelt új szükségletek helyes értékelésének gyümölcsei.

A kollektív vezetés elvének helyreállítása az SzKP külpolitikai munkásságára is jótékony hatással volt. Az SzKP — mint ahogy már fentebb említettük — a marxista-leninista tanítások követve, tudományos elemzés alá vetette korunk társadalmi fejlődésének jelenségeit. A lenini Központi Bizottság melyen elvszerű, aktív, rugalmas, megfontolt külpolitikát folytat s nem riad vissza attól, hogy szükség esetén rámutasson a múltban elkövetett egyes hibákra, amint az Jugoszlávia esetében is történt.

Ma már ismerjük a szocialista tábor országai és a JSZNK közötti, a kommunista és munkáspártok és a Jugoszláv Kommunista Szövetsége közötti konfliktus okait.

Berija és cinkosársai által meghamisított és le nem ellenőrzött információk alapján sietve és önkényesen megszakították a kapcsolatokat a pártok és azután az államok között. A pártos elvtársas megbeszélések alapján teljesen megoldható kérdéseket rendkívül eltorlasztott, ami oda vezetett, hogy megszakadtak a kapcsolatok a szocialista tábor országai és egy baráti, szocializmust építő ország között.

Az SzKP vezetősége ma megtalálta a helyes megoldást, amellyel az összes kommunista és munkáspártok, az összes népek, az egész haladó emberiség egyetért. A Jugoszláviával való természetellenes kapcsolatokat felszámolta az egész szocialista tábor, a nemzetközi munkásmozgalom és a béke ügyét szolgálja.

Ismeretes, hogy milyen fontos eredményekkel jártak világszerte a béke erőinek megszilárdulása szempontjából a Szovjetunióval az utóbbi évekbeli békekezdeményezések. Még a Szovjetunió nyílt ellenségei, az agresszív imperialista körök szövegét, az agresszív imperialista körök szövegét is, akik minden uton-módon megkísérelték rosszindulattal tolmácsolni az SzKP XX. kongresszusának munkálatait és határozatait, sok esetben kénytelenek nyilvánosan beismerni, hogy a kongresszus után még inkább megerősödött, nőtt a Szovjetunió tekintélye és külpolitikájának vonzóereje a különböző országokban.

A személyi kultusz mélyreható negatív következményeit erőteljesen meggyílnak ideológiai téren, a marxista-leninista elméleti tevékenység terén is.

Marx, Engels, Lenin a dogmák kérelhetetlen ellenségei voltak. Egész tevékenységük során nem szüntek meg hangoztatni, hogy a marxizmus nem dogma, hanem a cselekvés vezérfonala. Lenin — a marxista filozófia kérdéseiről szólva — hangsúlyozta, hogy ez minden tudományos felfedezéssel új arculatot nyer.

Lenin habozás nélkül félretett számot, elavultnak bizonyult, marxista

tétele, s a társadalom fejlődése újabb szakaszának megfelelő új tettekkkel helyettesítette azokat.

Lenin szüntelenül serkentette a Szovjetunió és más országok kommunista alkotó gondolkodását, arra ösztönözte őket, hogy minden ország sajátos gazdasági, társadalmi, nemzeti körülményeinek, társadalmi fejlődési szakaszának megfelelő megoldásokat keressenek.

Az SzKP XX. kongresszusa rendkívül erővel vette fel a forradalmi elmélet alkotó fejlesztésének kérdését — amely a szovjet társadalom előrehaladásának döntő feltétele — és hangsúlyozta, hogy le kell küzdeni a dogmatizmust, az elméletnek az életből, a kommunista építés gyakorlatából való elszakítottágot. A kongresszus azt kérte a gazdaság és filozófia területén működő kutatóktól, hogy hűségesen kövessék a lenini eszméket, hogy megértse a jelenkori nemzetközi helyzetet, a kapitalizmus fejlődésének törvényeit az imperializmus korszakában, a szocializmus és kommunizmus fejlődésének útjait. Ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy Sztálin „A szocializmus gazdasági problémái” című művének az a tétele, amely szerint az egységes világgazdasági kettészakadása után csökken a nagy tőkes országok termelésének volumene, nem magyarázza meg a jelenkori kapitalizmus bonyolult és ellentmondásos jelenségét. Ezt a tétele kritikailag felül kell vizsgálni.

A személyi kultusz káros következményeit rendkívül erővel nyilvánított meg a történelemtudomány terén.

A történelmi tényekkel ellentétben, erősen eltulolták Sztálin szerepét az Októberi Forradalom győzelemre vitelében, a szocializmus építésében, elhomályosítva a párt szerepét, a nép szerepét, Leninnek, a párt nagy megalapítójának és vezetőjének, valamint Lenin más tanítványainak és harcos társainak szerepét.

A személyi kultusz következtében elferdítve állították be a Nagy Honvéd Házború történetét. A személyi kultusz megakadályozta annak a szerepnek a megértését, amelyet a néptömegek, a párt által nevelt nagyszámú katonai káder és maga a párt töltött be a Nagy Honvéd Házborúban.

Minden marxistának világosan kell látnia, hogy olyan korszakalkotó győzelem, amilyen a Nagy Honvéd Házborúban vívtak ki, nem lehet egyetlen ember műve. A szovjet népek mind a szocializmus és a kommunizmus békés építésében, mind pedig a háborúban elért óriási történelmi győzelemtől a nép és a Szovjetunió Kommunista Pártja hősi tevékenységének eredményei. A szovjet állam — mint Lenin mondotta — milliók öntudata folytán erős, a történelmet az emberek milliói alkotják.

Az SzKP Központi Bizottságá erőteljesen szembeszállt a személyi kultusszal, helyreállította a kollektív vezetés elvét és a belső pártdemokrácia többi lenini elvét.

A személyi kultusz felszámolása kétségkívül hozzájárul majd az SzKP, valamint a többi kommunista és munkáspárt ideológiai munkájának újabb fellendüléséhez. Ez erőteljesen ösztönzi majd az alkotó ideológiai gondolkodást, arra serkenti a kommunista, hogy figyelmesen tanulmányozzák az új jelenségeket és azokat a változásokat, amelyek a szocialista világrendszer fejlődésében és a kapitalista világrendszer fejlődésében végbementek.

A személyi kultusz környötlen társadalmi világgá teszi a nép történelmalkotó szerepét, kiküszöböli a tömegek szerepétől és a személyiségnek a történelemben betöltött szerepéről szóló marxista-leninista tanítás elferdítését, felszámolja a személyi kultusból eredő idealista, nem marxista felfogásokat ebben a kérdésben.

Az SzKP XX. kongresszusának dokumentumai — az SzKP vezetőinek jelentései és beszédei, valamint az elfogadott határozatok, mindezek maguk is példái az alkotó marxizmusnak, a jelenkori társadalmi élet alapvető jelenségei marxista-leninista tudományos elemzésének. Ezek az okmányok ideológiailag felvértezik a világ kommunista és munkáspártjait, a munkáosztályt, azokat a népeket, amelyek a szabadságért, függetlenségért és demokráciáért harcolnak. Joggal hangsúlyozták, hogy a marxista-leninista elmélet a jelenkori helyzetre alkalmazott alapvető problémái, amelyeket a XX. kongresszuson megválasztottak, nemcsak nagy elméleti értékek, de programozó jellegű is kapnak s óriási gyakorlati jelentőségük van.

A világ valamennyi kommunista és az egész haladó emberiség hálás ezért Lenin dicsőös pártjának — a Szovjetunió Kommunista Pártjának.

Elvtársak!

A XX. kongresszus munkálatainak óriási jelentőségük van pártunk tevékenysége szempontjából az ideológia és a belső pártélet terén. Ismeretes, hogy országunkban is széles körben propagálták Sztálin személyiségének kultuszát, amely erős befolyást gyakorolt egész tevékenységünkre. Sztálin méltóan és csaknem kizárólagos népszerűsítésével elhalványították és csökkentették az SzKP-nak, mint a szovjet társadalom vezető erejének szerepét. Lenin művei feleannyi példányzámban jelentek meg, mint Sztálin művei. A pártvezetők és más pártkáderek beszédei és cikkei, pártiskoláink előadásai áll voltak átva a személyi kultusszal.

Az ideológiai tevékenységben megmutatózó személyi kultusz szűklátókörűséghez és idezet-mániához vezetett, egyes tételek mechanikus betűragó alkalmazásához, társadalmi gazdasági viszonyaink elemzése nélkül.

A propaganda és agitáció, sajtó, irodalom és művészet megadott irányvonala nagymértékben hozzájárult a személyi kultusz terjesztéséhez.

A személyi kultusz hatása nálunk is kifejezésre jutott, különböző formákban. Vállalatok, intézmények, rajonok, utcák viseltek pártunk és államunk egyes vezetőinek nevét. A sajtóban regényes leírások jelentek meg a párt és kormány vezetőiről a dolgozókkal való találkozásairól. Irodalmi és zeneműveket szenteltek a személyi kultusz magasztalásának. Széles körben elterjedt a személyi kultusz egyik legzavarosabb formája: bizonyos nevek ütemes kiáltása.

Mint tudják, még 1952-ben a sajtó, propaganda és agitáció terén dolgozók érkeztetén az RMP Központi Vezetősége határozottan állást foglalt az ellen a meghonosodott gyakorlat ellen, hogy pártunk vezetőit főkébe helyezték a pártnak, mert ez a párt elhomályosításához, vezető szerepének csökkentéséhez vezetett. Mivel ez a bírálat nem vált nyilvánossá és nem szabhatta meg pártvezetők és pártszervezetek propagandá- és agitációs tevékenységének irányvonalát, az eredmények csak részlegesek és nem kielégítőek voltak.

Az RMP KV 1953 augusztusi plenáris ülése a személyi kultusszal kapcsolatban rámutatott arra, hogy:

„Fel kell számolni a személyi kultusz megnyilvánulását a pártpropagandában és a pártszervezetek gyakorlati munkájában. Ezek a megnyilvánulások összeegyeztethetetlenek a marxista-leninista tanítással. A párttagokat és a pártban kívüli dolgozókat a párt és a nép iránti odaadott szellemében kell nevelni. Rá kell mutatni a párttagok és a pártban kívüli dolgozók tömege előtt a párt hatalmas kollektív erejére, a Központi Vezetőség kollektív tapasztalatára és bölcsességére.”

Mint ahogy erre az SzKP kongresszusa rámutatott, a marxizmus nem tagadja a munkáosztály vezetőinek szerepét a forradalmi mozgalom vezetésében. Lenin nagy jelentőséget tulajdonított a tömegek vezetőinek és szervezőinek, de ugyanakkor ostromozta a személyi kultusz bármely megnyilvánulását és kérelmetlenül harcolt a szocialista-forradalmároknak a „hősközlés” és a „nyájrol” alkotott nézete ellen, az olyan kísérletek ellen, amelyek szembeállítják a hőst a tömeggel, a néppel. Lenin arra tanított bennünket, hogy a nép győzelmeinek szervezője, a nép tanítómestere és vezetője a párt, amelyet ő korunk bölcsességeinek, becsületének és lelkiismeretének nevezett.

A lenini tanítás szellemében következetesen ki kell gyomlálnunk a személyi kultusz bármely beszűkítését a propagandában, sajtóban, irodalmi és művészi alkotómunkában, pártunk tevékenységének minden területén.

A személyi kultusz felszámolása segítségünkre lesz az ideológiai tevékenységben melyen begyűrközött betűragas és a dogmatizmus felszámolásában. Pártunk II. kongresszusa komoly bírálatot vetett alá a betűragást és a dogmatizmust. Ez hozzásegít majd bennünket ahhoz, hogy megszűntessük pártpropagandának legnagyobb gyengeségét, azt, hogy lazán kapcsolódik a szocialista építés gyakorlati kérdéseit. Kellő figyelmet kell szentelnünk propagandánk elméleti színvonalának szüntelen emelésére, a marxizmus-leninizmus tételeinek alkotó és nem dogmatikus alkalmazására.

Nem kevés zavart keltett pártunkban Sztálinnak az a tétele, amely szerint az szocializmus fel való előrehaladás mértékében az osztályharcnak éleződnie kell.

Világos, hogy miután a dolgozó parasztsággal szövetséget kötött munkáosztály kivívta a hatalmas hazánkban, miután megvalósult a földre-

form, államokotok az ipari és a bankokat, létrejött és fejlődik a mezőgazdaság szocialista szektora, tulajdon juttat az állami és szövetkezeti kereskedelem, a külkereskedelem pedig a népi demokratikus állam monopóliuma lett, — az osztályharc jelenségeit a megváltozott helyzet szémszögéből kell vizsgálni és tudományos elemzés alá vetni a valóbanunkban bekövetkezett változások konkrét tanulmányozása alapján.

Hozzá kell fűznünk még, hogy az említett hibás tétel, hibás taktikai következtetésekhez is vezetett, mert az osztályharc mesterséges szítására ösztönözt. Ez káros következményekkel járt pártunk politikájára, amely a népi demokratikus rendszer és megindíthatatlan alapjának, a munkáosztály és a dolgozó parasztság szövetségének megerősítésére irányul.

Szem előtt kell tartanunk egyidejűleg azt is, hogy mindaddig, amíg országunkban léteznek a kizsákmányoló osztályok maradványai, mindaddig, amíg az agresszív imperialista körök a béke és a népek függetlensége ellen mesterkednek, az osztályellenesség a jövőben is igyekezni fog a népi demokratikus rendszer és a dolgozók érdekei ellen tőni. Ez lankadatlan éberséget követel pártszervezeteinktől és az állami szervektől.

Felül kell vizsgálnunk a KIV egyes határozatait, a párt és az állam vezetőinek beszédei és cikkei a személyi kultusz befolyásának felszámolására és egyes hibás vagy túlhataldott tételek alapuló megfogalmazások eltávolítása érdekében.

A mi viszonyainkra is teljesen érvényes a XX. kongresszusnak a marxizmus-leninizmus tanulmányozásának módjaitra vonatkozó kritikai elemzése. Ezt megmutatták a mi tapasztalataink is.

A jövőben is szükséges, hogy pártunk tagjai és főképpen pártkádereink tanulmányozzák a Szovjetunió dicsőös Kommunista Pártjának történelmi tapasztalatait, a marxista-lenini tanok gyakorlati megvalósításának világtörténelmi jelentőségét, elő példáját. Helytelen azonban, hogy a marxizmus-leninizmus tanulmányozását ténylegesen az SzKP történetének tanítására korlátozzák és ezt csaknem kizárólag „A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Történelmének Rövid Tanfolyama”-ra alapozzák. Ennek a könyvnek a személyi kultusz kihatása miatt számos hiányossága van az SzKP története problémáinak tárgyalásában és a meglehetősen elavult, nem tárgyalja a legutóbbi 18 év történetét.

Pártunk tagjai a marxista-lenini tételek tanulmányozását Marx, Engels, Lenin műveinek, az SzKP tapasztalatainak, saját pártunk és a nemzetközi kommunista mozgalom tapasztalatainak tanulmányozására kell hogy alapozzák.

Teljes komolysággal felül kell majd vizsgálnunk pártiskoláink tantervét, ügyezintén a társadalomtudományok tanulmányi terveit a felsőfokú állami oktatásban.

Ideológiai nevelő munkánk központjába kell állítanunk a marxizmus-leninizmus klasszikusainak tanulmányozását. Kellő figyelmet kell fordítanunk a halhatatlan lenini műbent foglalt elméleti és gyakorlati utmutatások kimerítően kincses tárházának tanulmányozására. A Politbüro intézkedett, hogy fokozzák Lenin műveinek fordítását és kiadását, kiterjesszék tanulmányozásukat a pártoktatásban és az állami oktatásban, alkotó módon, országunk konkrét feltételeinek megfelelően alkalmazva a marxista-lenini tanítást.

A személyi kultusz elleni harc erőteljes ösztönzés lesz arra, hogy történeisztrák, filozófusaink és az ideológia területén dolgozó más kádereink elmélyítve tárgyalják a marxizmus-leninizmus egyik alapvető témáját — a népek, a történelem alkotójának szerepét —, teljes nagyságában megvilágítva népünk hősi harcát a társadalmi és nemzeti felszabadulásért és — napjainkban — a szocialista társadalom felépítéséért.

Elvtársak!

Pártunk második kongresszusa részletesen foglalkozott a párt sorai megerősítésének, a szervezeti és politikai munka megvilágításának, a belső pártdemokrácia fejlesztésének, a párt tömegkapcsolatait további erősítésének problémáival.

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége 1953 augusztusi plenáris ülése után, amely a pártmunka megvilágításának kérdésével foglalkozott és erre vonatkozó határozatot fogadott el, megjavult a párt vezető munkája; a párt egysége és összeforrtasága lehetővé tette, hogy igen fontos határozatokat dolgozzunk ki és alkalmazunk sikerrel; megerősödött a kollektív munka, a belső párt-demokrácia; mindez pedig kedvező kihatással volt a tartományi, rajoni és városi bizottságok tevékenységére és a párt alapszervezeteinek munkájára.

(Folytatás a 4-ik oldalán)

Testnevelés és Sport

A labdarugó bajnokság „C” csoportjában szereplő csapatok összeállítási

Vasárnap a labdarugó bajnokság C) csoportjában szereplő aradi csapatok közül kettő otthonában, egy pedig idegenben játszik. Aradon délelőtt a Locomotiva pályán a Metalul „G. Dimitrov” mérkőzik a Metalul Vörös Acél ellen, délután pedig a Progresul pályán a Fl. Rosie „November 7” a Fl. Rosie Rîmnicul Vilcea együttesét látja vendégül. A harmadik csapat, a Constructorul, Craiova vendégszerepel és az ottani Constructorulal mér össze erejét. A három aradi csapat összeállítása a következő lesz a vasárnapi mérkőzések során:

Metalul „G. Dimitrov”: Kiss — Juhász, Busch, Sirbu — Soliu, Jerger — Moldoveanu, Rennich, Petica, Bucuresti, Popa Mircea.

Fl. Rosie „November 7”: Benkő — Kerekes, Szabó, Vass — Szuhane, Anton — Petz, Izdraila, Kovács, Putici, Balázs.

Constructorul: Faragó — Dan, Boaru, Julian — Colarescu, Ács — Chitic, Dénes, Carpinet, Vartolomeu, Seleusan.

—O—

Néhány sorban

Magyarországon folytatódott az ifjúsági FIFA labdarugó torna keretében a küzdelmek és a harmadik napon a következő eredményeket ért el a csapatok: Magyar Népköztársaság—Anglia 4:2, Olaszország—Saarvidék 3:0, Német Szövetségi Köztársaság—Bolgár Népköztársaság 1:0, Franciaország—Belgium 3:2.

Aradi kosárlabda csapatok (női és férfi) vasárnap Temesváron vendégszerepelnek, április 8-án pedig a temesvári kosárlabdák játszanak Aradon.

Április 8-án nagyszabású céllövő csapatverseny kezdődik, amelyen 6 aradi sportközség csapatai vesznek részt.

—O—

Rádióhíradó

Vasárnap, április 1.

BUKAREST II.: 7:30: Román környűzene. 8:30: Népi hangverseny. 9: Adás katonák számára. 9:30: Román népi muzsika. 9:50: Mindenből mindenkinél. 10:50: Szimfonikus hangverseny. 14: Sajtószemle. 14:20: Könyvzene. 15:05: A Román NK zenészerzőinek folklor műveiből. 15:45: „Politikai jegyzetek”. 16: Eztrád zenekar. 17:15: Román népzene. 18: Rádiószínház. 19:45: Román szerzők könyvzenéje. 20:10: Táncczene. 21: Rádiomagazin. 22: Román népi táncok. 22:15: Sporthírek. 22:40: Táncczene. 23: Hírek. 23:10: Táncczene.

BUKAREST II.: 7: Reggeli hangverseny. 7:50: Rádióhíradó. 8: A „Tartós békéért, népi demokráciáért!” című lap vezércikke. 8:20: Fuvószene. 8:30: Dalok hazánk új életről. 9: Hangverseny. 9:30: Rádiószínház gyermekek számára. 10:30: Román könyvzene. 11: A szovjet rádió adása. 11:30: Román népi melódiák. 12: Lella Cincu énekel. 12:30: Szovjet népzene. 13: Rádióhíradó. 13:10: A tavasz hangversenye. 14: Népi zenekar. 14:30: Rádiomagazin. 15:30: Hírek. 16: A rádió 26. évvé ünnepi adása. 18:04: Szimfonikus népi hangverseny. 19: Táncczene. 20:30: Kivánsághangverseny. 21: Alexandru Groza énekel. 21:25: Magyar zenei hét. 22: Hírek, sporthírek. 22:15: Szimfonikus zene. 22:52: A népek zenéje. 23:55: Táncczene.

BUDAPEST (Kossuth): 10: Új Zenei Újság. 11:10: Csinn Bummi. 12:10: Beethoven VI. és V. szimfonia (a magyar rádió zenekara, vezényel Lehel György). 15:55: Klasszikus operettek. 16:20 és 17:45: Helyszíni közvetítés a husvét labdarugótornáról. 18:40: Kinoses kalendárium. 20: Az anyó. Dráma. 24: Zenekari hangverseny.

BUDAPEST (Petőfi): 10: Operett-részletek. 12:05: Egy óra vidámság. 13:05: Népszerű operariák. 13:30: Irodalmi játékok. 14: Művésztalálgatás. 15:20: Magyar szerzők körismései. 16: Népköltészeti sorozat. 16:45: Fauszt-Margit-Mefisztó. Zenei összeállítás. 18:25: Helyszíni közvetítés a II. Szellemi olimpia díjkiosztó ünnepségéről. 19:05: Csalkovszki: a moli zongoratrú. 21:35: Táncczene.

—O—

ÉRTÉKES

Április 1-én, vasárnap változó felhőzet mellett a hőmérséklet alig változik. Napközben 15—20 fok között, éjszaka 1—4 között lesz. Mészkelt szél, reggeli helyi ködök.

A következő 2 napon változókéony idő várható, a hőmérséklet nem változik lényegesen. Helyi esők a periódus vége felé lehetségesek.

